

مدرس:

خلیل عقیلی فرج

k.aghili.f@chmail.ir

اندیشه اسلامی ۲

جلسه دهم

نقش دین در زندگی دنیایی

□ خلاصه مطالب جلسه قبل

❖ نقش دین در زندگی دنیایی

✓ جامعیت و کمال دین

✓ مکاتب فکری مدعی سعادت بشر

➤ ۱- سکولاریسم

➤ ۲- لیبرالیسم

➤ ۳- گوهر مشترک دین و راز تعدد شریعت ها

➤ راز جاودانگی و حقانیت شریعت اسلام ← جامعیت و سلامت آن از تحریف

➤ ابزارهای عالمان دین اسلام برای دریافت نظرات دین در پاسخ به مسائل

۱- حجیت و حکم عقل

۲- قاعده اهم و مهم

۳- گشوده بودن باب اجتهاد

۴- پیروی از قواعد فقهی

۳- گشودہ بودن باب اجتهاد

➤ این مورد از امتیازات و افتخارات مذهب تشیع است کہ

به عنوان مهمترین دلیل جاودانگی و به روز بودن

احکام دینی، توسط بزرگانی چون شهید محمدباقر

صدر، امام خمینی(ره)، شهید مطهری و تبیین و

تشریح گردید.

جاسه دهم * نقتزدير در زندگه دنيايے (۴)

✓ مثال هایی از نقش باب اجتهاد در سیره ائمه اطهار(ع)

➤ نرمش قهرمانانه امام مجتبی (ع)

➤ قیام خونین سالار شهیدان (ع)

➤ تشکیل دانشگاه علمی متنوع و بسیار گسترده از سوی امام باقر و امام صادق (ع)

➤ تشکیل شبکه تبلیغی گسترده و پیچیده برای ابلاغ علوم تبیین شده در عصر امام باقر و امام

صادق(ع) توسط امام کاظم(ع) و فرزندان ایشان

➤ از حضرت امام صادق (ع) نقل شده است که وقتی به حضرت عرض شد که حضرت علی بن ابی طالب

لباس و پیراهن ساده و خشن می پوشید، و چرا شما لباسهای نرم و زیبا می پوشید؟ حضرت در پاسخ

فرمود: «ان علی بن ابی طالب کان یلبس ذلک فی زمان لا ینکر، ولو لبس مثل ذلک الیوم لشهر به،

فخیر لباس کل زمان لباس اهل»

اندیشه اسلامی ۲ * خلیل عقیلی فرج

جاسه دهم * نقتز دیدر زندگی دنیایه (۴)

✓ مثال هایی از نقش باب اجتهاد در زمان حاضر

➤ از آنجا که در گذشته خون استفاده ای جز خوردن نداشت و آن هم حرام بود، فقها خرید و فروش

آن را به استناد روایات معصومین (ع) حرام می دانستند؛ تا آنجا که مرحوم شیخ انصاری (ره) در

«مکاسب» می فرماید: «یحرم بیع الدم بلا خلاف» [۱۹]. اما امروز از خون استفاده حیاتی می شود و با

تزریق آن، نفسی احیا می شود. در این صورت، موضوع تبدیل یافته است. آنچه حرام بود خرید و

فروش خونی بود که استفاده معقول نداشت و آنچه حلال است خرید و فروش خونی است که منفعت

حیاتی عقلایی دارد.

۴- پیروی از قواعد فقهی

➤ **قاعده فقهی** قاعده ای است که اجرای آن میان مجتهد و مقلد مشترک است بر خلاف **قاعده اصولی** که

اندیشه اسلامی ۲ * خلیل عقیلی فرج

مختص به مجتهد است.

➤ مثلاً قاعده «لا ضرر» از جمله قواعد فقهی است که کاربرد فراوانی دارد. اصل این قاعده ریشه در

روایتی از پیامبر اکرم (ص) دارد که فرمودند: «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام» یعنی در دین اسلام دستور

و حکمی نیست که بر اساس آن شخصی به خود و دیگران ضرر برساند.

مثال دیگر از قواعد فقهی:

✓ **قاعده نفی عسر و حرج:** وقتی مکلف در انجام عملی به سختی می افتد به گونه ای که عرفاً نمی تواند

تحمل کند ، با استناد به این قاعده سختی حکم از دوش مکلف برداشته خواهد شد. مانند خواندن

نماز نشسته برای کسی که درد پا دارد....

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ